

“El meu autoretrat també és del lector, perquè no pretenc ser únic”

Josep M. Espinàs (Barcelona, 1927) publica a La Campana el llibre de textos autobiogràfics i reflexius, presentats a la coberta com si fossin un autoretrat, *I la festa segueix*, recull de peces construïdes més aviat com a relats, com a narracions breus.

—Aquestes proses semblen columnes absents de la cotilla de l'espai fix, és a dir, que són escrites sense l'obligació d'estirar o escurçar el text. I això fa que, com un relat, tinguin la mida justa i precisa.

—És així, tot i que no em trobo pas encotillat amb l'article diari: tinc el motlle fet de molts anys i el cervell treballa alhora la idea i la dimensió. És cert que els textos són fets tots amb absoluta llibertat d'espai, i de to, també. Els vaig començar a escriure sense cap planificació, sense criteris predeterminats; ni decidir abans les qüestions a tractar. Allò que és important és l'equilibri, que tinguin la mida que han de tenir.

—Molts tenen un final rodó, com si fossin escrits pensant, igual com molts relats, en el final.

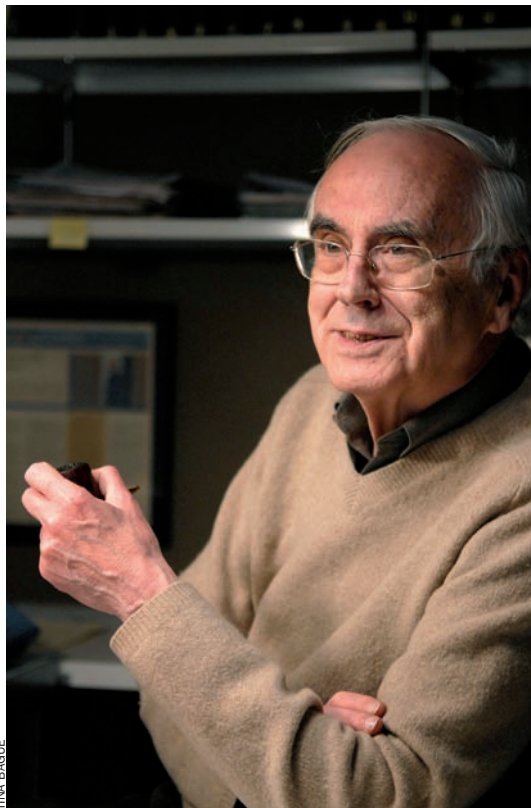
—No tinc mai idea de com acabarà un text. Hi ha un fil i s'acaba el text quan s'acaba el fil. No estudio la peça abans. Amb l'experiència dels anys, saps quan una cosa s'acaba. Mai no he intentat acabar amb una frase solemne o brillant. No, no he treballat el text segons el final. El final brillant té el perill de ser massa rotund o allionador. Refuso l'aforisme per a resumir allò que has fet.

—En un dels textos confesseu la vostra animadversió a l'aforisme. Perquè molts funcionen igual si dius el contrari?

—Sí, això passa sovint. Moltes frases cèlebres no són veritat. No m'interessa la frase brillant. Als meus primers llibres en feia per demostrar que sabia escriure. Però amb els anys veus que la cosa important és què dius i com ho dius de la forma més efectiva. No poso adjectius per fer una frase més sonora o per desconcertar. Si allò que escrius té interès, per molta pirotècnia verbal que hi posis no milloraràs la frase.

—Els textos memorialístics sempre són emmarcats en un espai concret, molt visual, i un moment històric.

—La meva memòria és visual. Veig escenes, situacions. No puc descriure les coses en abstracte.

TINA BAGUÉ

Josep M. Espinàs publica a La Campana el llibre *I la festa segueix*, recull d'impressions personals i records.

—L'experiència personal pot ser compartida pel lector. El relat dedicat a descriure un passeig per l'Eixample de nit conté les reflexions que pot fer qualsevol persona. Busqueu la complicitat del lector.

—No pretenc ser únic. Sóc una persona ficada entre persones. No m'he separat de la gent per bastir una obra. I com que la realitat que descriu és la mateixa que envolta molts lectors, poden trobar-hi punts de referència comuns, o un element afegit als seus. L'autoretrat també és una mica del lector, perquè no hi parlo de les meves coses com a professional de l'escriptura, sinó de la vida compartida d'allò que existeix més enllà de mi. El lector no s'hi sentirà intrús. No explico coses de la meua propietat exclusiva, ni faig ficció. La meua prosa seria una prosa social. El llibre seria com un resum d'una sèrie de llibres que he fet.

—De l'apunt biogràfic de la vostra mare, que viu un abans i un després de la guerra, sorgeix una dona clavada a moltes dones de la

seva generació i classe social.

—Així és.

—Hi és clar l'anhel de depuració. També es pot parlar d'un llibre dedicat a descriure el pes de les coses lleugeres.

—D'acord. I sí, hi ha un procés de depuració. Cada frase val per ella mateixa. Ja no vas a conquerir resultats extraordinaris.

—Els textos deuen haver estat escrits de forma més o menys seguida, oi?

—Sí. Normalment, quan em poso a fer una cosa no paro. Això sí, demano l'opinió a la Isabel Martí i em fa comentaris que m'obliguen a treure o corregir coses. M'anota, per exemple, “vols dir que cal?”. Tampoc no hi publico tots els que he escrit. N'hem descartats alguns perquè no tenien el to, el ritme o el nivell dels altres. El ritme és molt important.

—Manifesteu el vostre desacord amb coses de forma més convincent que algunes altres vegades. Com si, ja gran, haguessiu volgut deixar més clar el vostre pensament.

—Potser ara que he anat madurant em veig més amb cor d'expressar més francament els meus punts de vista.

Lluís Bonada